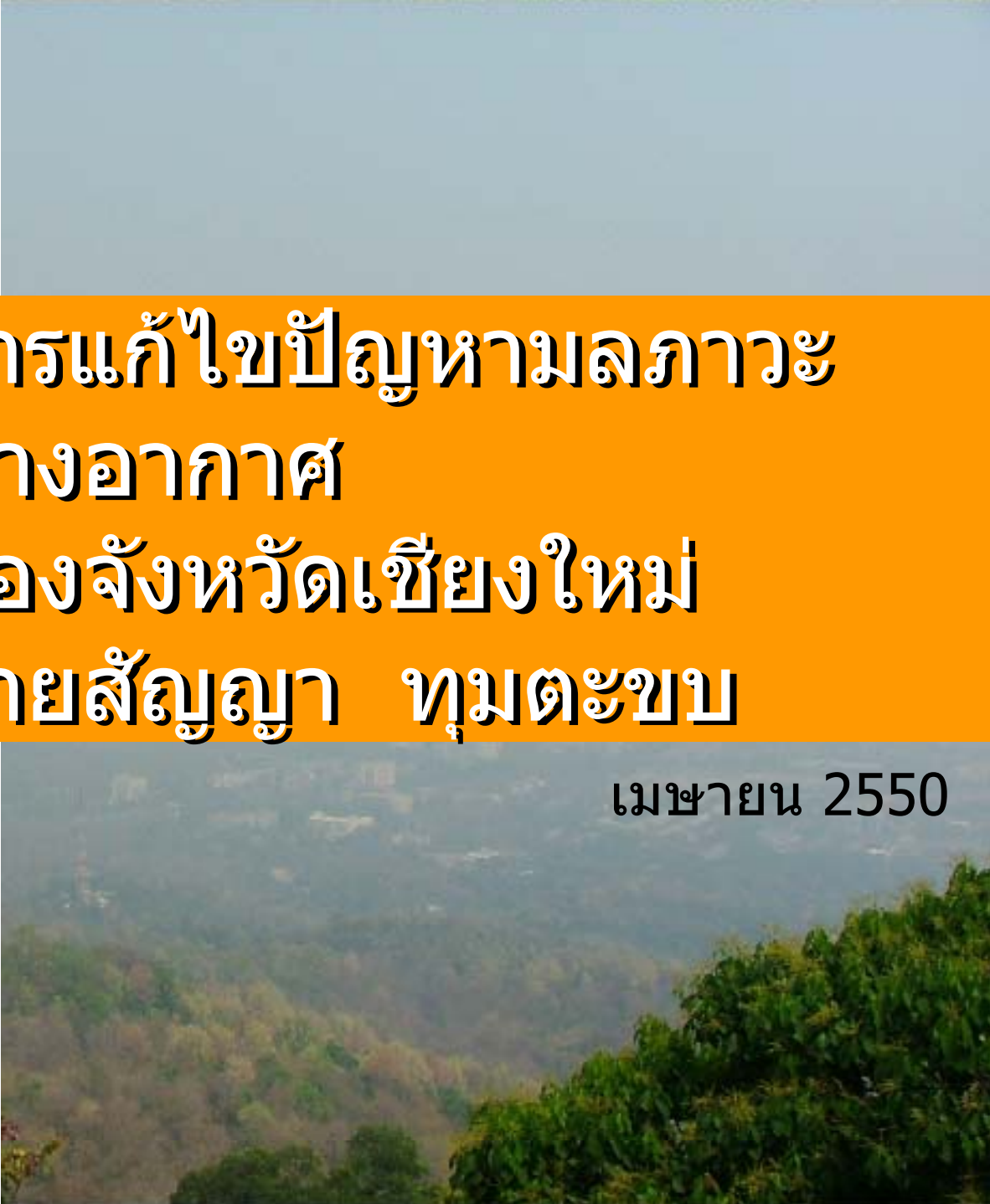

**การแก้ไขปัญหามลภาวะ
ทางอากาศ
ของจังหวัดเชียงใหม่
นายสัญญา ทุ่มตะขบ**

เมษายน 2550

สาเหตุ/ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

การกระทำของมนุษย์

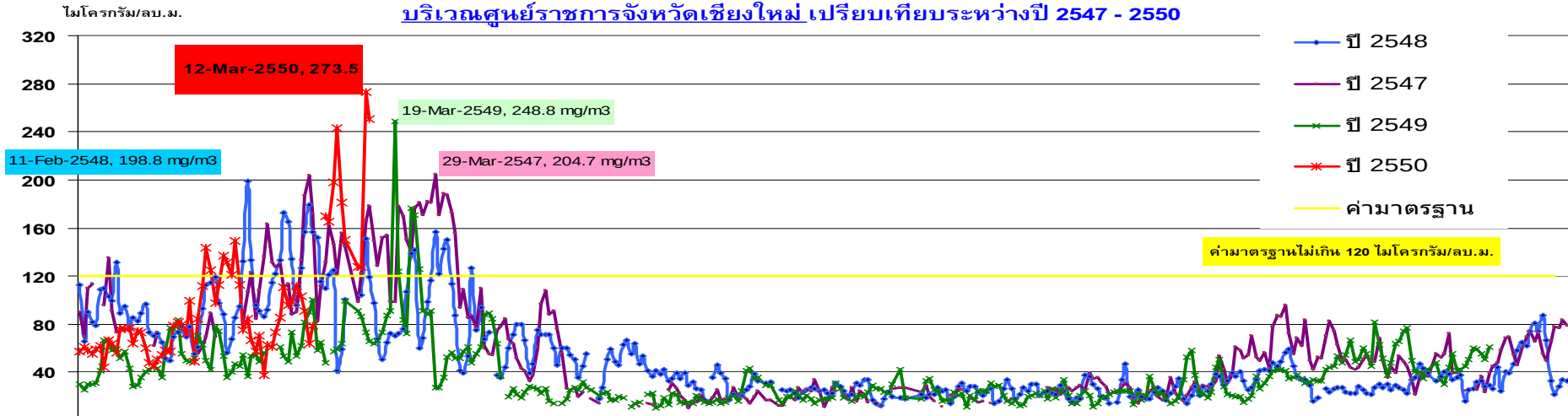

สภาพธรรมชาติ

มีฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินมาตรฐาน ในช่วงเดือน ก.พ. – มี.ค. ของทุกปี (2547-2550)

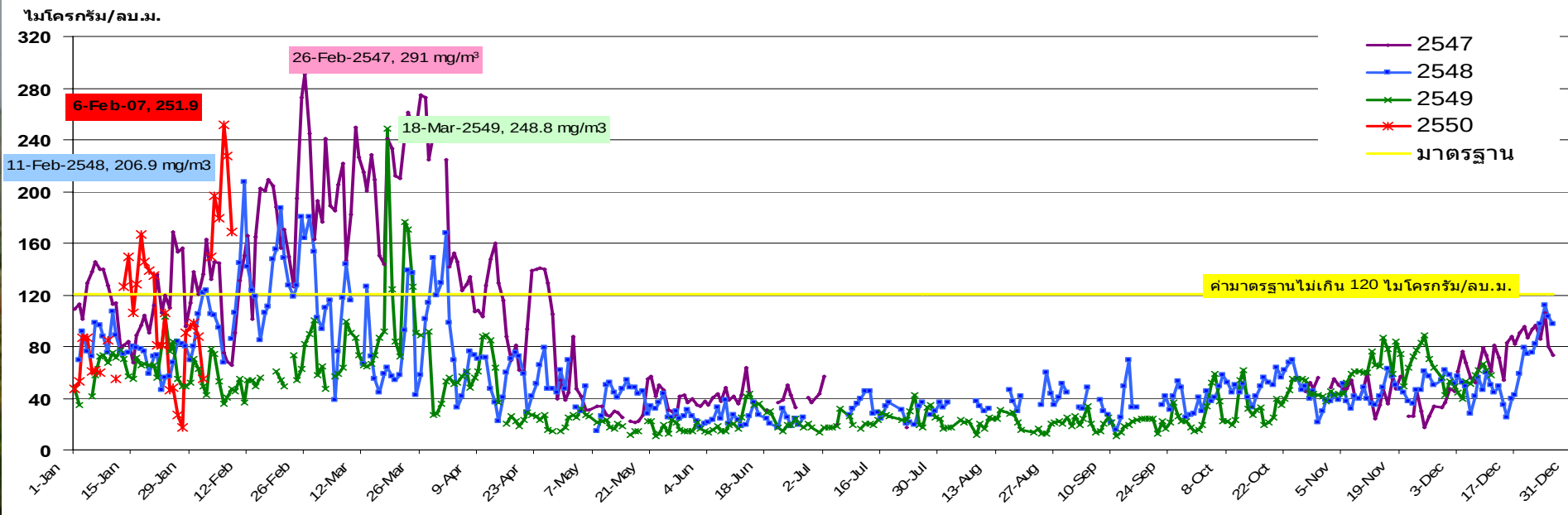
ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงความเข้มข้นของฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน(PM-10)

บริเวณศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่ เปรียบเทียบระหว่างปี 2547 - 2550

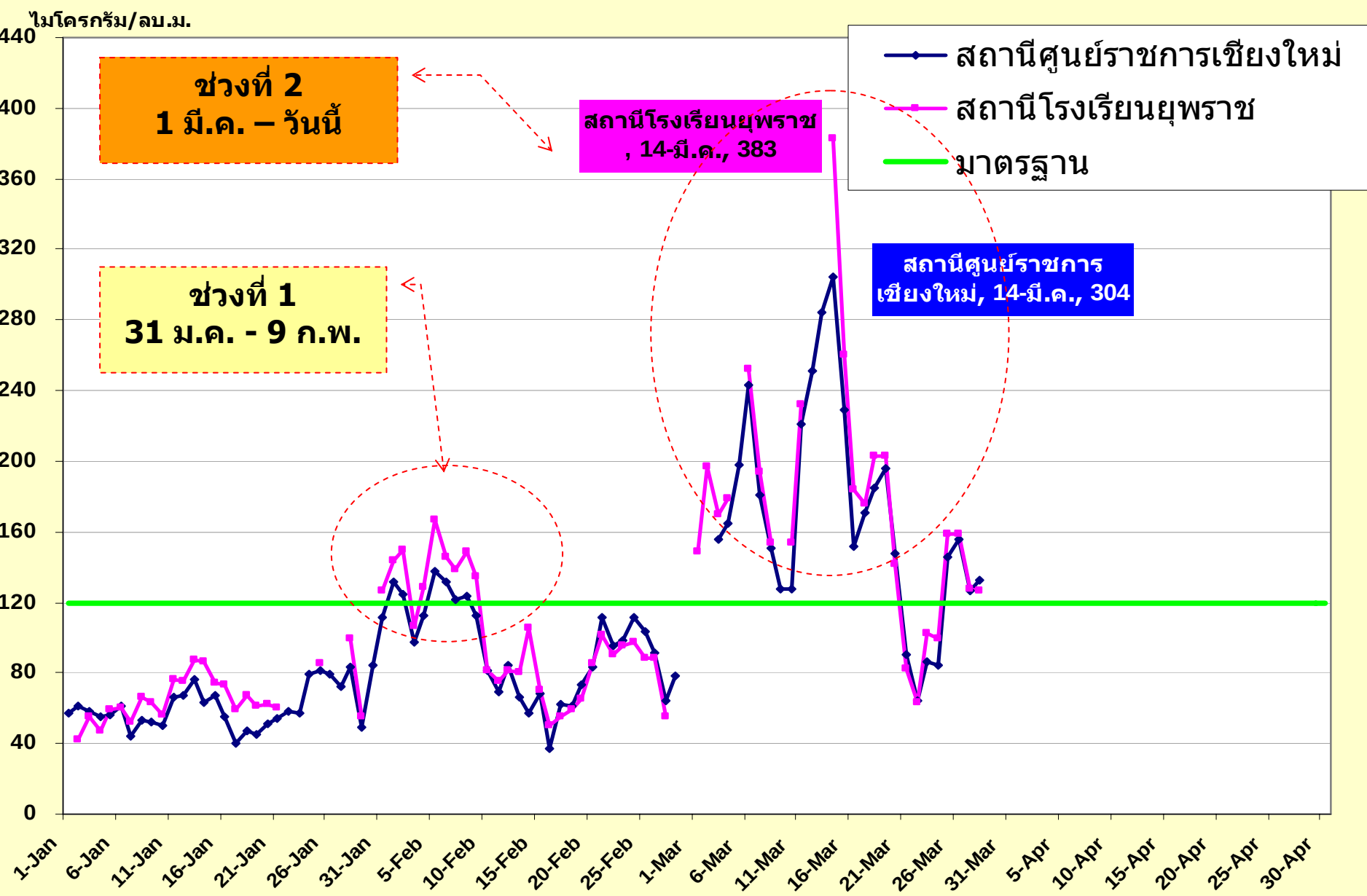
พบฝุ่นละอองเกินมาตรฐานในเดือน ก.พ. - มี.ค. ทุกปี ภาคเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM-10)

บริเวณโรงเรียนยุพราช จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างปี 2547-2550

สถานการณ์ฝุ่นละออง ปี 2550

ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2549 – 15 มีนาคม 2550
พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ไม่มีฝนตกเลย

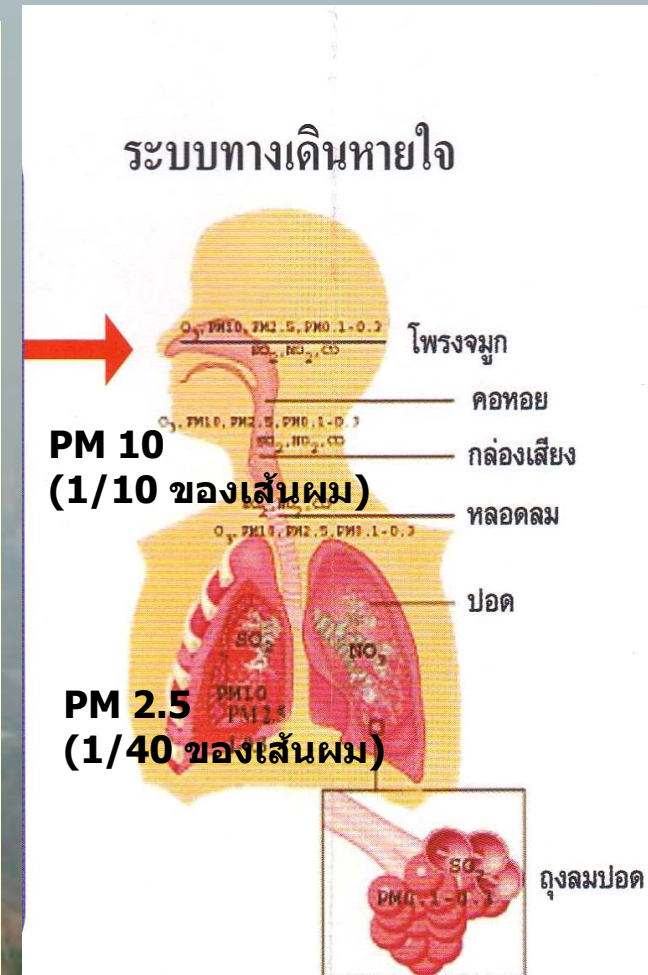
ปัญหาขยะ/ เศษกิ่งไม้ใบไม้ ไม่มีการจัดเก็บ และทำลาย

- ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ
ให้เป็นระบบ เป็นเรื่องที่
ต้องเร่งรัดต่อไป
 - ที่เป็นระบบเสร็จแล้ว
ที่อำเภอฝาง
 - กำลังก่อสร้างที่อำเภอดอย
สะเก็ด
 - ของเอกชนเป็นระบบฝัง
กลบที่อำเภอฮอด

ปัญหา : จากหมอกควัน

- **ผลกระทบต่อสุขภาพ** : ระบบทางเดินหายใจ/ภูมิแพ้ หอบหืด มะเร็งปอด ฯลฯ
 - ฝุ่นขนาด PM10 (10 ไมโครกรัม/ลบ.ม. = 1/10 ของเส้นผม) ผ่านเข้าถึงโพรงจมูก คอหอย กล่องเสียง และหลอดลม
 - ฝุ่นขนาด PM2.5 (1/40 ของเส้นผม) ผ่านเข้าถึงปอด
- ปี 2550 ช่วงเดือนมกราคม – กลางเดือนมีนาคม มีผู้ป่วย(เดิมและใหม่) เข้าตรวจรักษาที่โรงพยาบาล(ของรัฐ) เพิ่มขึ้นประมาณ 20 %

ผลกระทบต่อรายได้จากการท่องเที่ยว

- : การท่องเที่ยวเป็นรายได้สำคัญของพื้นที่ภาคเหนือ สภาพหมอกควัน และข่าวที่ปรากฏ รวมทั้งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา มีผลให้นักท่องเที่ยวลดวันมาพักหรืองดเดินทางมา

ผลของผู้ก่อมลภาวะเอง

- การเผา
 - เป็นการทำลายระบบนิเวศน์
 - กระทบผิดกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม และกฎหมายอื่นๆ

การแก้ไขและป้องกันปัญหา

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
 - พระราชทานอุปกรณ์ดับไฟฟ้า และถุงยังชีพให้แก่ราษฎรผู้เดือดร้อน
 - โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจฝนหลวงขึ้นเพื่อแก้ปัญหาหมอกควันในพื้นที่
- รัฐบาล
 - ตั้งศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหามอกควัน ในส่วนกลาง
 - นายกรัฐมนตรี(พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์) และรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เดินทางมาตรวจเยี่ยม และประชุมกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหามอกควันในจังหวัดเชียงใหม่
- หน่วยงานในพื้นที่
 - แม่ทัพภาคที่ 3 ได้จัดประชุมผู้ว่าราชการจังหวัด 17 จังหวัดภาคเหนือเพื่อร่วมกันป้องกันแก้ไขปัญหามอกควัน

ฯพณฯนายกรัฐมนตรี (พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์)
เดินทางมาปฏิบัติราชการติดตามความก้าวหน้าการแก้ไขปัญหามอกควัน
และมอบสิ่งของและอุปกรณ์ดับไฟฟ้าพระราชทาน
วันที่ 15 มีนาคม 2550 ณ มณฑลทหารบกที่ 33 จ.เชียงใหม่

จังหวัดเชียงใหม่

- **ตั้งแต่ปี 2547** ได้แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง มลพิษอากาศและเสียงในเมืองเชียงใหม่ ไว้แล้ว โดยคณะกรรมการฯ ได้ออกประกาศแจ้งเตือนปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนทราบตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคม 2550

การดำเนินงานที่ผ่านมา(ปี 47-49)

(แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ปี 2548-2551)

- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย กรมควบคุมมลพิษ ร่วมกับจังหวัด เชียงใหม่ และจังหวัดลำพูน ได้ร่วมกันจัดทำ แผนปฏิบัติการจัดการมลพิษทางอากาศจังหวัด เชียงใหม่-ลำพูน ประกอบด้วย
 - การจัดการมลพิษจากการจราจร
 - มาตรการควบคุมการเผาในที่โล่ง
 - การจัดการมลพิษจากแหล่งกำเนิดอื่น
 - ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในเขตเมือง
 - เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านมลพิษอากาศ

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (ปี 47-49)

- การจัดการมลพิษจากการจราจร
 - การตรวจจับห้ามใช้รถยนต์ควันดำ
 - การรณรงค์สร้างเครือข่ายคลินิกไอเสีย
 - วิเคราะห์ผลกระทบฯ ศึกษาวิจัยสมทบในการนำร่องสาธิตการใช้ไบโอดีเซลในรถโดยสารขนาดเล็ก
- มาตรการควบคุมการเผาในที่โล่ง
 - สาธิตถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรปลอดการเผา
 - เครือข่ายเกษตรปลอดการเผา
 - การไถกลบตอซึ่งร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ เพื่อการลดและควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม
- มาตรการควบคุมการเผาขยะมูลฝอยชุมชน
 - ออกเทศบัญญัติควบคุมการเผาขยะ และควบคุมบังคับใช้อย่างเข้มงวด
- มาตรการควบคุมไฟฟ้า
 - เพิ่มสมรรถนะการปฏิบัติงานดับไฟฟ้าของเจ้าหน้าที่
 - รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ อาสาสมัครป้องกันและควบคุมไฟฟ้า

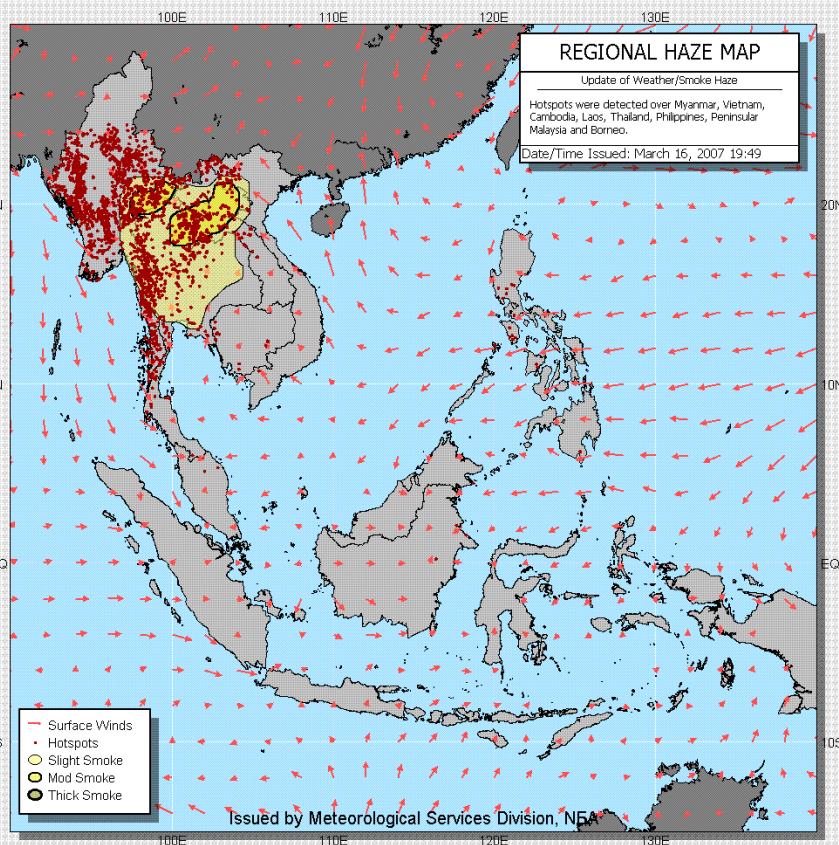
รถรงค์ใช้จักรยานและจัดหาทางเดินรถจักรยาน

การรณรงค์วันเชียงใหม่อากาศสะอาด และรณรงค์สร้างเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ

ปี 2550 เปิดศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษ
โดยประชุมสรุปผล และพิจารณาแก้ไข
ทุกวัน เวลา 08.00 น. ที่ศูนย์ราชการจังหวัด

แผนการแก้ไขปัญห ปี 2550 (เฉพาะหน้าและระยะยาว)

**ประกาศเป็น
ระเบียบวาระ
ของจังหวัด
(นโยบาย
เร่งด่วน)ที่จะต้อง
ดำเนินการแก้ไข**

**การส่งเสริม
การแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ สภาพ
ปัญหา/การแก้ไข**

**การปฏิบัติการ
แบบบูรณาการ**
▪การสร้างเครือข่าย
หน่วยงานและ
อาสาสมัคร
แก้ปัญหา
(รายตำบล)
▪ปฏิบัติการร่วมกัน
ทั้งปัญหาเฉพาะหน้า
และระยะยาว

**การติดตาม
ควบคุม
ประเมินผล**
▪ดำเนินการแก้
ผู้ฝ่าฝืนตาม
กฎหมาย/ระเบียบ
▪การส่งเสริมยก
ย่องบุคคล/พื้นที่
หรือหน่วยงานที่
ปฏิบัติชอบ

ยุทธศาสตร์: การอนุรักษ์และพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และพลังงาน โดย ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก

-สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฯ

หน่วยงานรับผิดชอบร่วม

- สนง.สิ่งแวดล้อมภาคที่ 1, สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16, สนง.ท้องถิ่นจังหวัด, สนง. ขนส่งจังหวัด, สนง.สาธารณสุขฯ, ตำรวจภูธรองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น, สถาบันการศึกษา, เครือข่ายชุมชน สนง.พัฒนาที่ดินเขต 6, สำนักทางหลวงที่ 1 เชียงใหม่, สนง.เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดฯ

กรณีเร่งด่วน : ปัญหามลภาวะทางอากาศ

การสร้างความรู้ ความเข้าใจ

(ปัญหามลภาวะทางอากาศ และผลกระทบต่อสุขภาพ)
เจ้าภาพ : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

แผนงาน/โครงการ	หน่วย ดำเนินการ	ระยะสั้น (เฉพาะหน้า)	ระยะยาว
1. ประกาศเป็นวาระคนเชียงใหม่ร่วมใจไม่เผา	ทสจ.ชม.	✓	
2. ศึกษาวิเคราะห์ สาเหตุของปัญหาฝุ่นละออง อย่างเป็นองค์รวม	มช.	✓	✓
3. การรวบรวมองค์ความรู้,ภูมิปัญญาชาวบ้านใน การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและสิ่งแวดล้อม	สสจ.	✓	
4. รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ปัญหามลภาวะทางอากาศ และผลกระทบต่อสุขภาพ - โทรทัศน์ทุกช่อง - วิทยุ ทุกเครือข่าย - หอกระจายข่าวทุกหมู่บ้าน	สสจ. ทสจ. ปชส. เขต 3 หน่วยงาน ท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	✓ ✓ ✓	
5. จัดเก็บข้อมูลการเจ็บป่วย	สสจ.	✓	✓
6. อบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหามลพิษทางอากาศ และมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ - อบรมเจ้าหน้าที่ อบท. โดย อบจ.ชม. (16/03/50) - อบรม อสม. โดย สสจ. (16/03/50)	ทสจ., สสภ.1 อบจ.	✓	

การสร้างความรู้ ความเข้าใจ (ปัญหาหมอกควันทางอากาศ และผลกระทบต่อสุขภาพ)

แผนงาน/โครงการ	หน่วย ดำเนินการ	ระยะสั้น(เฉพาะ หน้า)	ระยะยาว
7. การรณรงค์ ลด คัด แยกของเหลือใช้เพื่อนำ กลับมาใช้ประโยชน์ ให้แก่ อปท. (เทศบาล/อบต.) ต่อเนื่อง ปี 48-50 รวม 40 แห่ง	สสภ.1	✓	✓
8. รณรงค์กำจัดขยะโดยการทำปุ๋ยหมักในบ้านเรือน และงดการเผา -อบต. /สถานที่ -บ้านพักข้าราชการ	อปท.	✓	✓
9. ทำแปลงเปรียบเทียบการไถกลบตอซังข้าว ทดแทนการเผา	พด.		✓
10. แผนงานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการปลูกพืช ของชนกลุ่มน้อย บนพื้นที่สูง	ก.เกษตรฯ มช.		✓

การพัฒนาระบบเครือข่ายความร่วมมือ

เจ้าภาพ : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

แผนงาน/โครงการ	หน่วย ดำเนินการ	ระยะสั้น (เฉพาะหน้า)	ระยะยาว
1. สร้างหน่วยงานทำทนายภาครัฐ, ชุมชน หมู่บ้านด้านการควบคุมและไม่เผา	ทสจ.ชม.		✓
2. ระดมความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนทั้งจังหวัดงดการเผาทุกชนิดทุกพื้นที่	ทุกภาคส่วน	✓	✓
3. จัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับตำบล - ชุดปฏิบัติการประจำตำบล - อาสาสมัคร ทุกเครือข่าย เช่น อสม. หมอเดิน - รส.ทป. (กรมอุทยานฯ)	อำเภอ ทสจ.ชม. สสจ. สบอ.16 พด.	✓	
4. การจัดตั้งเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา	ก. เกษตรฯ	✓	
5. ศูนย์รับแจ้งเหตุมลพิษทางอากาศ Call center (2 ก.พ. – 14 มี.ค. 50 มีผู้โทรแจ้งจำนวน 290 ราย)	สสภ.1	✓	
6. การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน จัดการไฟฟ้า ขยะ ตอฟาง เศษวัชพืช ฯ -อบรมให้ความรู้ -จัดตั้งเครือข่ายในพื้นที่	สบอ.16, เกษตรฯ		✓

บูรณาการการปฏิบัติ

การกำกับดูแลและสร้างวินัยและสำนึกสาธารณะให้กับทุกภาคส่วน

เจ้าภาพ : ปกครองจังหวัด และสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด

แผนงาน/โครงการ	หน่วย ดำเนินการ	ระยะสั้น (เฉพาะหน้า)	ระยะยาว
1. วางแผนแก้ไขปัญหาให้ครบทุกประเด็นสาเหตุที่ได้ ศึกษาวิเคราะห์ไว้แล้ว – แผนปฏิบัติการฯ 48-51	สสภ.1, ทสจ.	✓	✓
2. เร่งรัด อปท. ควบคุมการเผาในทุกพื้นที่ – สั่งการกำชับให้หยุดการเผาทุกชนิด – แฉ่งแนวทางการปฏิบัติให้ทราบผลเสียของการเผา – ติดตามผลการปฏิบัติงาน อปท. (ยาว)	ปกครอง, ท้องถิ่น, อบต. เทศบาล	✓	
3. การกำกับ ดูแล และดำเนินการตามกฎหมาย กับผู้ฝ่าฝืนและกระทำความผิด – ตรวจรถก่อนใช้,ตรวจจับรถยนต์ควันดำ, การขนส่งและ การก่อสร้าง, ตรวจวัดค่ามลพิษก่อนการขอต่อใบอนุญาต, – การก่อสร้างทางหลวง, – ก่อสร้างอาคารในเขตเมือง, อยู่อาศัยพื้นที่รกร้าง – โรงงานอุตสาหกรรม – พื้นที่ของสองข้างทางของการรถไฟ – พื้นที่โล่งแจ้ง รกร้างว่างเปล่าในเขตเมืองและชุมชนต่างๆ	ตำรวจ,ขนส่ง , ทางหลวง, เทศบาล, อบต. อุตสาหกรรม , การรถไฟ,	✓	

บูรณาการการปฏิบัติ

การกำกับดูแลและสร้างวินัยและสำนึกสาธารณะให้กับทุกภาคส่วน

แผนงาน/โครงการ	หน่วย ดำเนินการ	ระยะสั้น (เฉพาะหน้า)	ระยะยาว
4. การกิจควบคุมไม่ให้เกิดไฟฟ้า เป็นภารกิจของทุก หน่วยงานภาครัฐ - ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ 315 ครั้ง ประชาสัมพันธ์ผ่าน สื่อมวลชน 13 ครั้ง - ป้ายประชาสัมพันธ์ 1,043 ป้าย นิทรรศการ 12 ครั้ง - ฝึกอบรม 3 ครั้ง 150 คน ให้การศึกษา 150 ครั้ง - กิจกรรมวันรณรงค์ให้ปลอดภัยจากไฟฟ้า 24 กุมภาพันธ์ - เตรียมพนักงานดับไฟฟ้า/เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ 633 คน - สำรวจพื้นที่ปฏิบัติงาน 3,000,000 ไร่ - เตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือดับไฟฟ้า 48 ชุด - การจัดทำแนวกันไฟ 500 กม. - ตรวจสอบปรามการลักลอบเผาป่า 3,000,000 ไร่	ท้องถิ่นฯ	✓	✓
5. โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ -ชีวภาพ , โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์น้ำ, การใช้ปุ๋ยพืชสด	ก.เกษตรฯ		✓
6. การขุดบ่อปุ๋ยหมักประจำบ้าน	ท้องถิ่นฯ	✓	✓

ติดตามประเมินผลให้รางวัลและลงโทษ

เจ้าภาพ : สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1

แผนงาน/โครงการ	หน่วย ดำเนินการ	ระยะสั้น (เฉพาะหน้า)	ระยะยาว
1. ให้รางวัลหน่วยงานภาครัฐ, หมู่บ้าน ชุมชน ทำทายเป็นตัวอย่างงดการเผา จนประสบผลสำเร็จ เป็นแบบอย่าง	ทสจ.,สสภ.1	✓	✓
2. ตรวจสอบมลพิษทางอากาศและเสียงรบกวนของหน่วยงานราชการและอื่น ๆ	ขนส่งฯ	✓	✓
3. ตักเตือนลงโทษผู้ก่อมลพิษ เผาป่า เผาขยะ กิ่งไม้ ใบไม้ ผู้ก่อเหตุรำคาญ	ท้องถิ่นฯ, ปกครองฯ, ตำรวจ	✓	✓
4. สถิติการประสานแจ้งเหตุมลพิษและหมอกควัน/ศูนย์ข่าวเตือนภัย	สสภ.1	✓	✓
5. การติดตามตรวจสอบสารพิษในบรรยากาศ	สสภ.1	✓	✓
6. ติดตามและประเมินผล	ทสจ.,สสภ.1	✓	✓

การดำเนินการ

■ การประกาศระเบียบวาระพื้นที่

- ดำเนินการเมื่อวันที่ ประชุมผู้ว่าราชการจังหวัดภาคเหนือ 17 จังหวัด

■ การส่งเสริมความรู้

- แจกจ่ายเป็นเอกสาร ประชาสัมพันธ์ทางสื่อสารมวลชน จัดประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) และเครือข่ายต่าง ๆ ผ่านเสียงตามสาย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ อปท.

**แถลงข่าวต่อสื่อมวลชน
และประชุมทีมปฏิบัติการ
ระงับเหตุมลพิษอากาศ
ในระดับพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่
ในวันที่ 7 มีนาคม 2550
ณ โรงแรมกรีนเลค รีสอร์ท**

**กำหนดเป็นวาระเร่งด่วนของจังหวัด
ที่ต้องดำเนินการแก้ไข**

**ในการประชุมคณะกรรมการ
บริหารงานจังหวัดเชียงใหม่
ครั้งที่ 3/2550 วันที่ 8 มีนาคม 2550**

เวลา 09.00 น.

**ณ ห้องประชุม 3 ชั้น 3
ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่**

การประชุมเตรียมการป้องกันไฟฟ้าภาคเหนือ วันที่ 8 มีนาคม 2550 ณ มณฑลทหารบกที่ 33 จังหวัดเชียงใหม่

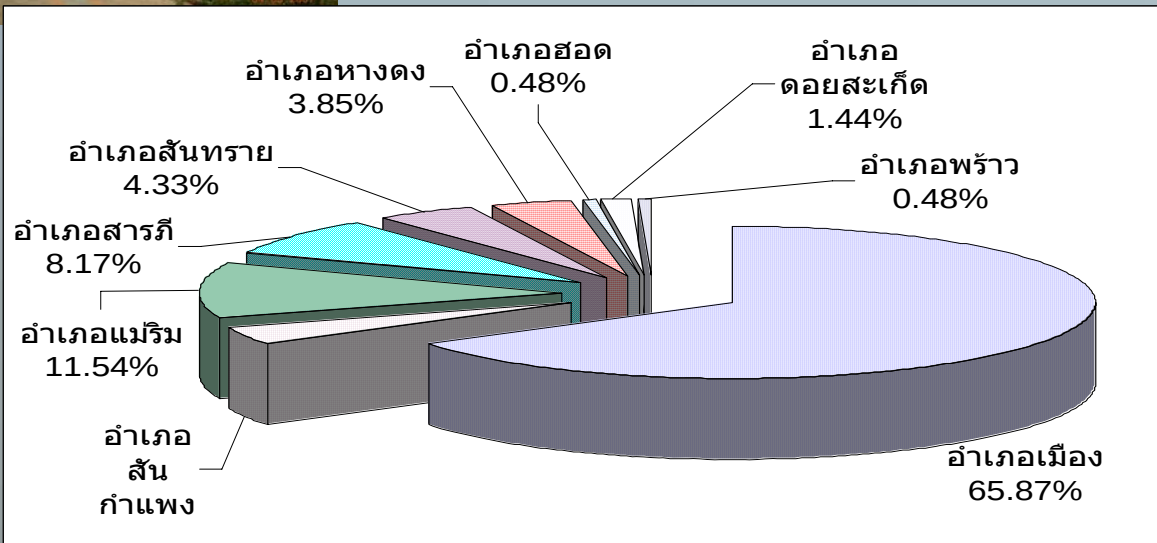
- กองทัพภาคที่ 3 ได้จัดประชุมผู้ว่าราชการจังหวัด 17 จังหวัดภาคเหนือ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมการป้องกันไฟฟ้าภาคเหนือ โดยได้หารือร่วมกันถึงสถานการณ์ไฟฟ้า ผลการดำเนินงาน ปัญหาข้อขัดข้อง และข้อเสนอแนะ โดยกองทัพภาคที่ 3 ยินดีให้การสนับสนุนในการดับไฟฟ้า

จัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุมลพิษอากาศ
จังหวัดเชียงใหม่
หมายเลขโทรศัพท์ 053 - 890000

เครือข่ายระงับเหตุ
ศูนย์แจ้งเหตุไฟฟ้า
053-818207
องค์การบริหารส่วนจังหวัด
053-891500 ต่อ 199
เทศบาลนครเชียงใหม่
053-234444
ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย มทบ. 33
053-249345

ผลการรับแจ้งเหตุมลพิษอากาศจังหวัดเชียงใหม่ (เริ่มศูนย์ฯ 2 ก.พ. – 14 มี.ค. 50 มีผู้โทรแจ้งจำนวน 290 ราย)

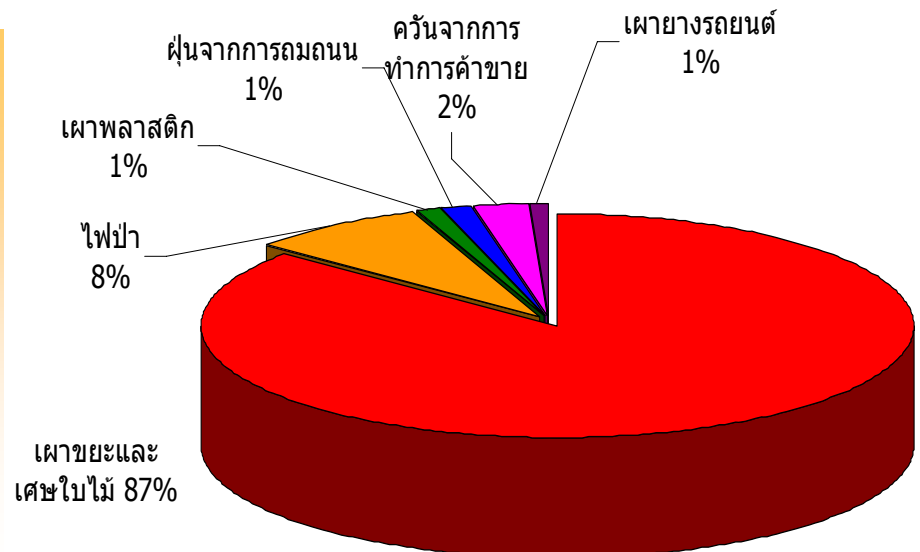

พื้นที่

- อ.เมือง 65.87 %
- อ.แมริม 11.54 %
- อ.สารภี 8.17 %

สาเหตุ

- เผาขยะ และกิ่งไม้ ใบไม้ 87 %
- ไฟป่า 8 %
- คว้นจากการค้าขาย 2 %

การแนะนำป้องกันดูแลสุขภาพ ในสถานการณ์มลพิษ

- หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมภายนอกอาคาร ให้ใช้หน้ากากอนามัย
- หลีกเลี่ยงการออกกำลังกายในที่โล่งแจ้ง
- ใช้ผ้าชุบน้ำหมาดๆ ปิดจมูกและปาก ในที่ที่มีควันไฟ
- ปิดประตูหน้าต่างบ้านเรือนเพื่อป้องกันฝุ่นละออง
- รักษาสุขภาพให้แข็งแรง ดื่มน้ำมากๆ รับประทานอาหารที่มีวิตามิน C และ D ให้มากขึ้น
- ดับเครื่องยนต์ทุกครั้งเมื่อจอดรถ
- ผู้ที่มีอาการผิดปกติ ต้องรีบพบแพทย์
- งดเผาทุกชนิด

กำหนดแนวทางการบูรณาการการปฏิบัติ

■ อำเภอและกิ่งอำเภอ

- ให้ชุดปฏิบัติการตำบล ดำเนินการในลักษณะ AFP
- ให้เกษตรหลักเลี่ยงการเผาวัชพืช หากมีความจำเป็นขอให้เลื่อนไปจากช่วงนี้
- ประชาสัมพันธ์ แนะนำ การปฏิบัติตนรักษาสุขภาพ

■ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ดำเนินการตามประกาศจังหวัด
- ให้ใช้งบประมาณ งบกลาง ประเภทสำรองจ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความสะดวก

ติดตามความก้าวหน้าการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดภาคเหนือตอนบน

- **ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**
(นายปิติพงศ์ พิฆบุณย ณ อยุธยา) ติดตามความก้าวหน้าเมื่อในวันที่ 12 มีนาคม 2550 มีข้อเสนอแนะให้
- **ให้ความรู้ ความเข้าใจ โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกชนิด**
- **ให้ระวังพื้นที่ที่มีความสำคัญ(Hot spot) และระดมสรรพกำลังในการป้องกันแก้ไขในพื้นที่ Hot spot**
- **การจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุมลพิษอากาศจังหวัด ให้ครอบคลุมถึงระดับอำเภอและตำบล**
- **การเฝ้าระวังด้านสาธารณสุข แก่ประชาชนกลุ่มเสี่ยงโรคทางเดินหายใจ ได้แก่ เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้มีโรคประจำตัว**
- **พิจารณาประกาศเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยด้านสิ่งแวดล้อม ตามความจำเป็น**
- **หากมาตรการข้อ 1 ถึงข้อ 5 ยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะพิจารณาเสนอให้นายกรัฐมนตรีประกาศเป็นภาวะฉุกเฉินด้านสิ่งแวดล้อม**

ข้อเสนอแนะ ของฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม)

- ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ในการระดมความร่วมมือ
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือรวมพลัง ตั้งเป้าหมายร่วมกัน
- ให้ความสำคัญกับพลังภาคประชาชน รับรู้และร่วมประชาสัมพันธ์ดำเนินการ
- เน้นการสื่อสารในหลายรูปแบบ เน้นให้เป็นการสื่อสารสองทาง
- ใช้ข้อมูลงานวิจัย ความรู้ ที่เป็นเหตุเป็นผล
- การเรียนรู้ ร่วมกัน ตริกตรองศึกษาแนวทางร่วมกัน และประเมินพัฒนา
- ใช้ปัญหาสร้างปัญญา เป็นโอกาสพัฒนาทัศนคติในทางบวก

ผลการดำเนินงานของ อปท. และส่วนราชการ

■ ส่วนราชการ และ อปท.

- ได้ดำเนินการตามประกาศจังหวัด ประชาสัมพันธ์ และทำความเข้าใจกับประชาชน
- ดำเนินการทำฝนหลวงอย่างต่อเนื่อง
- ส่วนราชการได้กำชับให้ข้าราชการเป็นตัวอย่าง
- เทศบาลนครเชียงใหม่ ออกเทศบัญญัติควบคุมการเผาในที่โล่ง (ปี 2547) จัดรถกวาดและดูดฝุ่นในถนนสายสำคัญ จัดชุดระงับเหตุ การเผาเมื่อได้รับแจ้ง ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ รณรงค์ใช้รถดับเพลิงรณรงค์ทำความสะอาดและเพิ่มความชุ่มชื้นในเขตเมือง
- ประชุมให้ความรู้การป้องกันตัวเองแก่นักจัดการวิทยุAM วิทยุชุมชน เสี่ยงตามสาย อสม. เพื่อเผยแพร่ความรู้
- แจกหน้ากากอนามัยผ่านโรงพยาบาล และสาธารณสุขอำเภอทุกแห่ง (24 แห่งๆ อำเภอละ 15,000 ชิ้น) ให้แจกแก่ประชาชนกลุ่มเสี่ยง
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้จัดทำแผ่นปลิวประชาสัมพันธ์ 30,000 แผ่น

การปฏิบัติการ

- พระราชทานฝนเทียม
- การสร้างความชุ่มชื้นในอากาศโดยการฉีดสเปรย์น้ำ โดยเทศบาลนครเชียงใหม่ และ กองทัพอากาศ
- มอบหมายอำเภอ(ผ่านชุดปฏิบัติการประจำตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน /อป.พร. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชี้แจงประชาชน)
- ขอความร่วมมือหยุดการเผา (ในช่วงวิกฤติ)
- หยุดการเผาขยะ ใบไม้ กิ่งไม้ วัชพืช ให้นำไปทำปุ๋ยหมัก (ที่เหลือจากการเก็บขยะขผู้รับผิดชอบ)
- การตรวจจับรถยนต์ควันดำ
- การควบคุมฝุ่นละอองจากการก่อสร้าง

การบินสำรวจด้วยเฮลิคอปเตอร์

- กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ใช้บินสำรวจในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่
- ระหว่างวันที่ 17- 20 มีนาคม 2550 รวม 4 วัน
- พบจุดเกิดไฟไหม้ป่าในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ 76 จุด และแจ้งหน่วยดับไฟป่า เข้าดับไฟแล้ว
- พบพื้นที่เกษตรกรรมที่แผ้วถางเพื่อรอการเผากำจัดวัชพืช จำนวน 29 จุด

การประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉินในพื้นที่

- ประกาศเหตุภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินจากสภาวะมลพิษทางอากาศ อันเกิดจากหมอกควันและฝุ่นละอองปกคลุมพื้นที่จังหวัด เมื่อต้นเดือนมีนาคม 2550 เป็นต้นมา ทำให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพของประชาชน และทวีความรุนแรงขึ้น และขณะนี้ภัยยังไม่สิ้นสุด จังหวัดเชียงใหม่จึงประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ในวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2550 และประกาศยุติภาวะฉุกเฉินในวันที่ 23 มีนาคม 2550
- ยังคงให้ทุกหน่วยงานดำเนินการตามมาตรการลดมลพิษทางอากาศ ตามมาตรการที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ต่อไป

ตรวจรถยนต์ที่มีค่าควันดำเกินมาตรฐาน

- เทศบาลนครเชียงใหม่
ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่
และสำนักงาน
ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่
ตั้งจุดตรวจรถยนต์ที่มีค่าควัน
ดำเกินมาตรฐาน ในระหว่าง
วันที่ 2-5 เมษายน 2550
- สุ่มเรียกตรวจ 96 คัน
- มีค่าควันดำเกินเกณฑ์
มาตรฐาน 80 คัน

ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามลพิษอากาศ

- ในวันที่ 9 มีนาคม ณ โรงแรมกรีนเลค รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่
- เครือข่ายภาคประชาชน ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) อาสาสมัครทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน/ชุมชน (ทสม.) หมอดินอาสา กลุ่มแม่บ้าน ชมรมผู้ประกอบการร้านค้า/ร้านอาหาร พระสงฆ์ ชมรมผู้สูงอายุ และกลุ่มหนุ่มสาว เป็นต้น
- เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ (ด้านสาธารณสุข การเกษตร ด้านป่าไม้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และฝ่ายปกครอง)

ระยะยาว

- กำหนดให้เป็นปฏิทินประจำปี ช่วง ก.พ. – ก่อนสงกรานต์ เป็นช่วงปลอดการเผา ของทุกปี
- การระงับการเผาป่า (ให้ความรู้ปรับเปลี่ยนอาชีพเกษตรกรรมบนพื้นที่สูง
- อุตสาหกรรมครัวเรือน เช่น การอบไม้ การเผาอิฐ ให้ศึกษา เทคโนโลยีทดแทน
- ให้ อปท. มีการบังคับใช้กฎหมาย
- รณรงค์ให้กำจัดใบไม้ในแต่ละบ้านโดยไม่ให้มีการเผา (ทำปุ๋ยหมักหลังบ้าน)
 - เทศบาล, อบต. นำขยะใบไม้มาทำปุ๋ยหมัก/หน่วยงานของรัฐบาลหลายแห่งร่วมดำเนินการ
 - อบจ. จัดหารถตัดและย่อยกิ่งไม้

แนวทางการส่งเสริมให้ อปท. เป็นหลักในการบูรณาการ การปฏิบัติ เพื่อสร้างวินัยและสำนึกสาธารณะในการแก้ไข ปัญหามลภาวะทางอากาศ

- การให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในอำนาจหน้าที่ใดและการบังคับใช้กฎหมาย
- การสนับสนุนประชาชนสร้างจิตสำนึกสาธารณะ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม
- ประสานบูรณาการการปฏิบัติกับส่วนราชการ เพื่อรณรงค์ในการ ลดปริมาณขยะ การใช้ประโยชน์จากขยะและเศษวัชพืช
- กำหนดให้แนวทางการปฏิบัติตามข้อ 1) 2) 3) เป็นตัวชี้วัด ภาคปฏิบัติราชการของ อปท.

ปัจจัยความสำเร็จ

■ สภาพธรรมชาติ

- ความกดอากาศสูงลดลง
- มีฝนตก ลมพัดแรง

■ การเผา

- ความร่วมมือของประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกฝ่าย
งดการเผาทุกชนิด ทุกพื้นที่
- การบังคับใช้กฎหมายที่เหมาะสม ในการควบคุมฝุ่น
ละอองจากแหล่งกำเนิดต่างๆ ได้แก่ รถยนต์ควันดำ
การก่อสร้าง การขนส่ง การแก้ไขเหตุรำคาญ เป็นต้น